İÇİNDEKİLER

ÖZET 5
ABSTRACT 11
İÇİNDEKİLER 13
TABLOLAR LİSTESİ 15
KISALTMALAR 17
GİRİŞ 19

BİRİNCİ BÖLÜM

ANATOMİK VE SOSYAL BAKIMDAN KIZLIK ZARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

1. KAVRAMLAR VE TANIMLAR 23
2. ANATOMİK BİR KAVRAM OLARAK KIZLIK ZARI 28
2.1. İnsana Özgü Kızlık Zarı 28
2.2. Diğer Canlı Türlerinde Kızlık Zarı 31
3. KIZLIK ZARININ SOSYO - KÜLTÜREL HAYATTAKİ YERİ 33
4. KIZLIK ZARI DİKİMİ 42
5. Kızlık Zarı Dikimine Toplumun Bakışı 46
6. ULUSAL-ULUSLARARASI RAPORLAR, YASAL DÜZENLEMELER, GÖRÜŞLER VE SÖZLEŞMELERE GÖRE KIZLIK ZARI KONTROLÜ 54
6.1. İnsan Hakları İzleme Örgütü 1994 Raporu 54
6.2. Kızlık Zarı İncelemeleriyle İlgili Türk Tabipler Birliği Etik Kurul Görüşleri 57

6.3. Biyotıp Sözleşmesi ve Hasta Hakları Yönetmeliği.....61
6.4. Kızlık Zarı Muayenesini Yasaklayan Uluslararası Sözleşmeler.....63

İKİNCİ BÖLÜM

HUKUKİ AÇIDAN KIZLIK ZARI DİKİMİ

1. TIP HUKUKU AÇISINDAN KIZLIK ZARI DİKİMİ 67
2. ÖZEL HUKUK AÇISINDAN KIZLIK ZARI DİKİMİ..... 70
3. CEZA HUKUKU AÇISINDAN KIZLIK ZARI DİKİMİ 78
3.1. Genel Olarak 78
3.2. Kasten Yaralama Suçu Açısından Değerlendirme 84
3.3. Dolandırıcılık Suçu Açısından Değerlendirme 85
3.4. Cinsel Saldırı Suçlarında İspat ve Genital Muayene Suçu Açısından Kızlık Zarının Bozulmuş Olup Olmamasının Değerlendirilmesi.....88
4. HUKUKİ GÖRÜŞ VE DEĞERLENDİRME..... 91

SONUÇ.....99

KAYNAKÇA.....103

EKLER.....109

TABLOLAR LİSTESİ

Tablo 1: Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi..... 41

Tablo 2: Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Himen Muayenesi, Himenoplastiye Bakışı. 48

Tablo 3: "Öğretmen Adaylarının Cinsellik Konusundaki Tutumlarının Cinsiyet ve Cinsel Deneyimlerine Göre İncelenmesi." 50

KISALTMALAR

a.g.e.	**:**	Adı Geçen Eser.
a.g.m.	**:**	Adı Geçen Makale.
a.g.y.	**:**	Adı Geçen Yazar.
ABD	**:**	Amerika Birleşik Devletleri.
AİHM	**:**	Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi
BM	**:**	Birleşmiş Milletler.
Bs	**:**	Basım
C	**:**	Cilt
CEDAW	**:**	Kadınlara Karşı Her Türlü Ayırımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi.
Çev	**:**	Çeviren.
Dğr	**:**	Diğerleri.
HGK	**:**	Hukuk Genel Kurulu.
S	**:**	Sayı
S	**:**	Sayfa
TBMM	**:**	Türkiye Büyük Millet Meclisi.
TCK	**:**	Türk Ceza Kanunu.
TDK	**:**	Türk Dil Kurumu
TMK	**:**	Türk Medeni Kanunu.
TTB	**:**	Türk Tabipler Birliği.

GİRİŞ

Hymenoplasti, farklı ülkelerde; "estetik operasyon, estetik cerrahi, kozmetik cerrahi, kızlık zarı dikimi, kızlık zarı onarımı, kızlık zarı restorasyonu, vajinal gençleştirme" gibi farklı kavramlarla adlandırılmaktadır. Gerek tıp gerekse hukuk literatüründe henüz yeni sayılabilecek bu kavram birçok ülkede farklı kavramlarla açıklansa da estetik cerrahi literatüründe "restorasyon" veya "onarım" kelimesi yerine "dikim" terimi tercih edilmektedir. Bu bağlamda, literatüre bağlı kalmak ve anlaşılabilir olmak amacıyla çalışmada dikim terimi tercih edilmiştir.

Bu konu, araştırmacıya literatür bakımından geniş bir yelpaze sunmamaktadır. Bunun en önemli nedenleri, araştırmaların henüz olgunlaşamamış olması, dünya üzerinde kızlık zarı dikiminin gizlilik ilkesi doğrultusunda gerçekleştirilmesi ve kadının kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkı bağlamında gerçek verilere ulaşabilmenin pek mümkün olamamasıdır. Yine aynı şekilde, Daniel Boras tarafından kızlık zarı dikimine yönelik Amerika'da yapılan tez çalışması, dünya üzerinde kızlık zarı dikimine yönelik yasal düzenlemelerin önündeki engelleri ve bu alandaki araştırmaların zorluklarını göstermektedir[1].

---

[1] Boras, Scott Daniel, "Rhetorical Limitations and Possibilities of Technological Embodiment and the 'Plastic Body:' A Critical Analysis of Cosmetic Body Alteration and the Hymenoplasty Procedure", (USA: Miami University, 2006), s. 1-4.

Kızlık zarı dikimi konusu hukuk, tıp hukuku, adli tıp ve sağlık alanlarının inceleme konusu olabileceği gibi, bu durumun arkasında yatan asıl gerekçeler zamanla kültürel çalışmaların, fen ve sosyal bilimler alanlarında bilimsel çalışmalara da kapı aralamıştır. Toplum nezdinde, her ne kadar basit bir tıbbi müdahale veya estetik cerrahi gibi algılansa da kızlık zarı dikimi, mevzuatı tam olarak belirlenememiş karmaşık bir konu olarak ön plana çıkmaktadır. Bu nedenle konunun arka planını incelemek ve kadınların bu yola başvurmasının nedenlerinin tartışılması daha faydalı sonuçlara ulaşılmasına katkı sunacaktır.

Kızlık zarı insan anatomisinin gereği olarak ortaya çıkmış ancak toplumun namus algısı çerçevesinde yorumlanıp yeniden şekillendirilerek sosyal bir kavrama dönüştürülmüştür. Bunun en önemli nedeni toplumun kültürel normlarının sınırlarını çizerken anatomik yapının namus kavramı içerisinde kaybolmasıdır. Belirtilen kültürel kavramlar içerisinde din, örf, adet ve gelenekler gibi kavramlar daha fazla ön planda olduğundan bu kavramlar ve namus kavramının karşılıklı etkileşimi, yasal düzenlemelerin geçirdiği evrelerin tanımlanmasına da imkân tanımaktadır.

Tolumun gelenek, görenekleri, inanış şekilleri ve kişisel olarak inandıkları değerler toplumdan topluma farklılaşabileceği gibi aynı toplum içerisinde de farklılaşmalar olabilmektedir. Kadın bedeni üzerinden sürdürülen tartışmaların yoğunlaştığı bu konu, hukuken değerlendirildiğinde karşıdaki kişiyi kandırma-aldatma olarak değerlendirilebileceği gibi kişinin kendi bedeni üzerindeki tasarruf hakkı bakımından da yasal bir durumu oluşturabilmektedir.

Belirtilen nedenler bağlamında, kızlık zarının anatomik yapısı, toplum tarafından bu kavrama atfedilen önem ve zarın oluşum amacının kültürel kavrama dönüşümü çalışmada öncelikle incelenmiştir. Kızlık zarı dikiminin yasal dayanaklarını ve kızlık zarı dikimi sonucunda yaşanabilecek gelişmeler çerçevesinde çalışmanın daha anlamlı hale getirilmesi hedeflenmiştir.

Kapitalist sistemin insan yaşamının her safhasını yönlendirdiği 21. yüzyılda bekâretin yeniden satın alınması gibi bir durum ortaya çıkmıştır. Bu nedenle gelecek yıllarda aldatma ve yalan beyana dayalı bekâret konulu davaların artması yüksek bir ihtimaldir.

Anatomik ve sosyal kavramların iç içe incelendiği bu çalışmada, öncelikle kadın anatomisine has bir yapı olan kızlık zarının sosyo-kültürel önemine yer verilmiştir. Antik çağ uygarlıklarından günümüze kadar, kızlık zarına atfedilen önem, toplumda; el değmemişlik, saflık ve temizlik olarak karşılık bulmuştur. Bu nedenle kadınları kızlık zarı dikimine yönelten kültürel nedenler incelenmeksizin, çalışmanın anlamlı bir bütün oluşturamayacağı düşüncesi çalışmayı yönlendiren diğer ana etkenlerden birisi olmuştur.

Türkiye'de kızlık zarı dikiminde istatiksel rakamlara ulaşmak pek mümkün olmadığından, çalışma konusunun, ülkede yaşayan kadınların toplam sayısına oranlamasının yapılamaması çalışmanın alanını sınırlayan önemli bir durumdur. Bu durumun oluşmasında, devlet hastanelerinin bu hizmeti vermemesi ve özel olarak bu alanda çalışan tıp merkezlerinin veya özel muayenehanelerin de kişisel

bilgi güvenliği kapsamında kişisel bilgileri kayıt altına alamamasına, alsa bile açıklayamamasına neden olmaktadır. Bu durum bu alanda faaliyet gösteren tıp merkezlerinin, kızlık zarı dikimi konulu estetik tedavilerini faturalandırmaları ve vergilendirememeleri sorununa da neden olmaktadır.

Çalışmanın konusu ile bire bir uyum sağlayan mahkeme kararının olmaması ve devam eden bir mahkeme sürecinin tespit edilememiş olması nedeniyle, ceza hukuku açısından yol gösterici olabilecek bazı kararlar incelenmiştir. Çalışmada bekaret kavramı ve toplumun bu kavrama verdiği önem çerçevesinde yapılan çalışmalardan sıklıkla faydalanılmış ve ilerleyen yıllarda yaşanabilecek kızlık zarı dikimi konulu davaların olası seyri özel hukuk ve ceza hukuku kapsamında değerlendirilmiştir.

KAYNAKÇA

AKCAN, Esra Alan, "Ötanazi", *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, 71 (1), İstanbul: (2013): s. 3-26.

AKIN, Ayşe, *Dünya Nüfusu ve Kalkınma Konferansı Özet Raporu*, Sağlık Bakanlığı AÇS-AP Genel Müdürlüğü Yayını, Ankara: 1992.

AKKAY, Erdem, Erdem, "Ülkemizde Kızlık Zarı ve Adli Tıp Sorunları", İstanbul: *İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Mecmuası*, C. 48, S. 1-4, İstanbul: (1983): s. 325-333,

AKSOY, Yeşim, Sermin, Derya, Taşhan, Timur ve dğr., "Toplumsal Cinsiyet Rollerine İlişkin Tutumların Cinsel Tabulara Etkisi", *Gümüşhane Üniversitesi Sağlık Bilimleri Dergisi,* 6 (1), Gümüşhane: 2017, s.1-8.

ALLAN, Young, "Internalizing and Externalizing Medical Beliefs Systems: An Ethiopian Example", *Social Science and Medicine,*10 (3-4), Orlando: (1976): s. 147-15.

ARMUTÇU, Oya, "Bakire Değilsin Diyen Eşe Tazminat Cezası" *Hürriyet Gazetesi,* https://bianet.org/bianet/print/51441-bakire-degilsin-diyen-ese-tazminat-cezasi, [Erişim 23.09.2019]

AYTEMIZ, Pelin, "Lost and Found Virginity: A Critical Look to the Reappearing Hymen in Consumer Culture", *İleti-ş-im Dergisi*, (23), Yazın Basım Yayın Matbaacılık, İstanbul: (2015): s. 98-111.

BAKIRCI, Çağrı Mert, "Kızlık Zarı (Hymen) Nedir? Neden Evrimleşmiştir ve Kadınlarda Neden Bulunur?", https://evrimagaci.org/kizlik-zari-hymen-nedir-neden-evrimlesmistir-ve-kadinlarda-neden-bulunur-117, [Erişim 13.09.2019],

BLANK, Hanne, *Bekaretin El Değmemiş Tarihi*, çev. Ergün Emek, İletişim Yayınları, İstanbul:2008.

CIHANTIMUR, Bülent, "Hymenoplasty: Kadınlar neden tercih ediyor?" https://www.medikalakademi.com.tr/hymenoplasty-nedir-kizlik-zari-dikimi/ [Erişim 21.09.2019]

CINDOĞLU, Dilek, Modern Türk Tıbbında Bekâret Testleri ve Suni Bekâret, Pınar İlkkaracan (der.), *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik*. 2. Baskı, İletişim Yayınları, İstanbul: (2004): s.115-132.

ÇETIN, Adnan, "Bir Kavramın Kısa Tarihi: 'Mahalle Baskısı", *Mukaddime*, 3 (3), s.81-92. Mardin, 2010.

DANİEL, Scott Boras, **"**Rhetorical Limitations and Possibilities of Technological Embodiment and the 'Plastic Body:' A Critical Analysis of Cosmetic Body Alteration and the Hymenoplasty Procedure," Master's Thesis, USA-Miami University: 2006.

DEMIR, Abdullah, *Osmanlı Hukuku ve Adliye Teşkilatı*, edt. Tufan Gündüz, *Osmanlı Teşkilatı El Kitabı*, Grafiker yayınları, Ankara: 2012.

DENIZ, Ümit, Tüfekçi, Aysel, Önder, Ömer Rıfkı, "Öğretmen Adaylarının Cinsellik Konusundaki Tutumlarının Cinsiyet ve Cinsel Deneyimlerine Göre İncelenmesi", *Karadeniz Sosyal Bilimler Dergisi*, 5 (9), Giresun: (2013): s. 1-9.

DIREK, Zeynep, Judith, Butler, "Toplumsal Cinsiyet ve Bedenin Maddeleşmesi", *Cinsiyetli Olmak Sosyal Bilimlere Feminist Bakışlar*, der. Zeynep Direk 4. Bs., Yapı Kredi Yayınları, İstanbul: (2014): s. 67-85.

DOĞAN, Recep, "Ceza Muhakemesi Hukukunda Beden Muayenesi ve Vücuttan Örnek Alma", *TBB Dergisi*, 2019 (142), s. 93-132.

DUMAN, Ayşe, "Kızlık Zarı Hakkında Ne Bilmeliyim", *Elif Dergisi*, Evliliğe Hazırlık Özel Sayısı, (23), Tahlil Basım Yayın Eğitim Hizmetleri, İstanbul: (2013): s.143-147.

DUYSAK, Merve, "Hekimin Tıbbi Uygulama Hatalarından Doğan Cezai Sorumluluğu" Hukuk Gündem, (Ankara: 2009) S.12, s. 25-38.

ELVEREN, Muhammer, "Bakire çıkmadı nikah iptal", *Hürriyet*, http://www.hurriyet.com.tr/dunya/bakire-cikmadi-nikah-iptal-9056282, [Erişim 11.11.2019].

HAKERI, Hakan, *Tıp Hukuku*, Seçkin Yayıncılık, 16. bsk., İstanbul: 2019.

HARARI, Yuval, Noah, *Hayvanlardan Tanrılara Sapiens İnsan Türünün Kısa Bir Tarihi*, Kolektif Kitap, İstanbul: 2015.

HOBDAY, A.J., Haury, L., Dayton, P.K., "Function of the human hymen" *Medical Hypotheses*,49(2), USA: (1997): s. 171-173.

HUMANRIGHTSWATCH, *Women's Rights Project "A Matter of Power State Control Of Women's Virginity In Turkey*, 6 (7), USA: 1994.

İLKKARACAN, Pınar, *Müslüman Toplumlarda Kadın ve Cinsellik,* 6. bs., İletişim Yayınları, İstanbul: 2018.

İMAM TABERANİ, *El-Mu'cemu's-Sağır*, Çev. İshak Doğan, Hüner Yayınevi, Konya: 2019.

İPEKÇİOĞLU, Pervin, Aksoy, "Vücuttan Örnek Alma İşleminin Hukuki Niteliği ve Anayasaya Uygunluğu ve Vücuttan Örnek Alma, Marmara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Hukuk Araştırmaları Dergisi, 2013, C.19, S. 2.

İSTANBULBAROSU, KADIN HAKLARI UYGULAMA MERKEZİ, *Kadına Yönelik Cinsel Şiddete Karşılaştırmalı Hukukun Yaklaşımı,* İstanbul: 2002.

KAHYAOĞLU, Hatice, Küçükkaya, Burcu, "Hemşirelik Bölümü Öğrencilerinin Himen Muayenesi ve Himenoplastiye Karşı Bakış Açılarının İncelenmesi", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hemşirelik Fakültesi Elektronik Dergisi*, 9 (2), İzmir:(2016): s.52-60.

KOCATEPE, Kağan, "Kızlık Zarı (Hymen)" https://www.jinekoloji.net/kizlik-zari-hymen-yapisi-tamiri, [Erişim 21.09.2019]

KOTTAK, Conrad Phillip, *Antropoloji: İnsan Çeşitliliğine Bir Bakış,* Çev. Serpil N. Altuntek, Ütopya Yayınevi, Ankara: 2008.

KÖK, Ahmet Nezih, İnsan Hakları ve Biyotıp Sözleşmesi'nin Uygulanmasında Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu, *Türkiye İnsan Hakları ve Eşitlik Kurumu Akademik Dergisi,* S. 1, Ankara: (2018): s.147-162.

MCCLINTOCK, Anne, "Family Feuds: Gender, Nationalism and the Family", *Feminist Review*, (44), USA: (1993): s. 61-80.

MILLIYET, "'Bekaret ne kadar önemli?'", http://www.milliyet.com.tr/gundem/bekaret-ne-kadar-onemli-1835115, 11.02.2014, [Erişim 21.09.2019].

MOROĞLU, Nazan, *Kadının İnsan Haklarına Yönelik Uluslararası Sözleşmeler, Kadın Hakları Adli Yardım Eğitim Seminerleri*, İstanbul: (2013): s. 27-39.

ÖĞÜNÇ, Pınar, "Bekaret tabusuna yapay kızlık zarı", 2010, https://t24.com.tr/haber/bekaret-tabusuna-yapay-kizlik-zari,111068, [Erişim 06.10.2019].

PETEK, Hasan, Güzelleştirme Amaçlı Estetik Ameliyatlardan Kaynaklanan Hukuki Sorumluluk. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, 8 (1), İzmir: (2006): s.177-239.

PRAKASH, Vishwa, "Hymenoplasty", *Indian J. Surg*, (71), India: (2009): s. 221–223.

RIANE, Eisler, *Kadeh ve Kılıç: Geçmişimiz, Geleceğimiz*, 1. bs., Maya Kitap, İstanbul: 2015.

ROSE, Jacqueline, *Görme ve Cinsellik*, (Çev. Ayşe Deniz T.), Metis Yayınları, İstanbul: 2010.

Sondakika.com, "Bakire Çıkmayan Müslüman Gelinin Nikahı Geçersiz", https://www.sondakika.com/haber/haber-bakire-cikmayan-musluman-gelinin-nik-hi-gecersiz/ Erişim Tarihi: 27.01:2020.

ŞEREF, Gülseren, "Psikiyatri ve Cerrahi, Konsültasyon Liyezon Psikiyatrisi" *İzmir Devlet Hastanesi Tıp Dergisi*, (32), İzmir: (1994): s.422-428.

ŞIMŞEK, Hatice, "Toplumsal Cinsiyet Eşitsizliğinin Kadın Üreme Sağlığına Etkisi: Türkiye Örneği", *DEÜ Tıp Fakültesi Dergisi*, 25 (2), İzmir: (2011): s. 119-126.

TBMM TUTANAKLARI, Adalet Komisyonu Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı Görüşmeleri, https://www.tbmm.gov.tr/develop/owa/komisyon_tutanaklari.mv_goruntule?pTutanakId=13987, [Erişim 01.11.2019].

TDK, https://sozluk.gov.tr/

TEVRAT, Bölüm 19/ Yaratılış

TTB, *Türk Tabipleri Birliği Etik Kurul Görüşleri*, edt. Berna Arda, Ankara:2001.

VALENTI, Jessica, *Purity Myth: How America's Obsession with Virginity Is Hurting Young Women*, *Berkeley CA*, Seal Press, USA: 2009.

YAZIR, Elmalılı Muhammed Hamdi, *Kur'an-ı Kerim Renkli Kelime Meali ve Muhtasar Tefsiri*, Çelik Yayınevi, İstanbul: 2018.